

Yhteinen harrastus yhdistää. Hyppyvallat tapasivat lentokentällä päivänä, jonka vaimo tarkasti muistaa. Laskuvarjoalaisten yhteisissä illanistujaisissa tapaamiset jatkuivat — ja eipä aikaakaan kun hääkellot jo soivat.

TAIVAAN VALLAT

Pentti Valta ei tahdo löytää Suomesta vertaistaan, paremmasta puhumatta. Taitohyppy ovat hänen erikoisalaansa ja mestaruuksia on kertynyt ronskisti. Irja Valtakin on menestynyt — miesten kilpailuissa. Naisille kun ei ole lainkaan omaa sarjaa. Laskuvarjohyppämisessä ei tunneta rooliaitoja.

□□□□ Risto ja Irja Valta ovat 28-kesäisiä, nuoria, rohkeita ja taitavia. Risto Valta on itse varmuus: hänellä on neljä pohjoismaista taitohyppymestaruutta — viimeisin viime vuodelta — ja kaksi laskuvarjohyppäjien yleismestaruutta. Tätä vuonna tuli toinen sija Pohjoismaiden mestaruuskilpailujen tyylilyhyppäisissä.

Suomessa häntä ei hevillä kukista: vaaleahiuksinen pankkivirkailijamerkonomi on vinyt Suomen taitohyppymestaruuden kuutena perättäisenä vuonna, yleismestaruus on tullut hänen nimiinsä kolme kertaa.

Irja Valta on yksi neljästä aktiivisesti kilpailevista suomalaisista naishyppääjistä. Muut kolme ovat KOTIPOSTI:ssa viime vuonna esitelty Anja Rasi, lahtelaisyhyppääjä Raija Piltti

sekä Riitta Rodolff. Ensi vuonna kuulemma Pirkko Somppi nousee samaan luokkaan, silloin hän täyttää kilpailuvaatimukset. Niihin kuuluu muun muassa 75 itseaukaisohyppyä, erilaisia tarkkuushyppyjä 30 metrin säteiseen ympyrään sekä ilmassa suoritettavia temppejuja, käännöksiä ja voltteja.

Irja on menestynyt melko mukavasti miesten kilpailuissa — naisille ei valitettavasti ole omaa sarjaa.

Viime vuonna Suomen Laskuvarjo-kerhon naisjoukkue voitti monia miesjoukkueita Kuopiossa Suomen mestaruuskisoissa. Joukkueessa hyppäsivät Irja Valta, Anja Rasi ja Riitta Rodolff.

Yksikin erehdys on liikaa
— Älä siten töppöile, tapaavat Vallat

sanoa toisilleen, kun kone valmistuu viemään jommankumman korkeuksiin.

Irja Valta töppöili kerran viime toukokuun puolissa välissä ja joutui sairaalaan.

Risto Valta katseli kentällä kun Cessna-195 vei hänen vaimonsa pilvien korkeudelle. Hän näki Irjansa putoavan koneesta aivan normaalisti.

Sen jälkeen hän nousi itse omaan koneeseen hypätäksään, eikä hän nälynnyt vaimonsa alastuloa.

Irja Vallan olisi pari metriä ennen maahantuloa pitänyt päästää laskuvarjon säätökäpulat ylös.

Mutta Irja teki erehdyksen ja veti käpulat alas. Varjo kiskaisi Irjan mukaansa ja oikeassa kädessä tuntui vihlovaa kipua. Irja Valta huusi.

Jotkut käyttävät vapaa-aikansa kaljan särpimiseen, jotkut nukkumiseen, lukemiseen tai elokuviin. Risto ja Irja Valtta putoilevat pilvistä tuhannen metrin korkeudesta. He harrastavat laskuvarjohyppyä — urheilua, jossa yksikin erehdys on liikaa.

Tässä on aviomies Risto Valtta lähdössä putoamaan. Perheen tentäväksi lauseeksi on tullut "äää töppöile" — varsinkin sen jälkeen kun Irja-vaimolle sattui pikkuinen erehdys, josta olkapää ei tykännyt tippaakaan. Nyt kuitenkin murtunut ruumiinosakin on jo kunnossa.

Loukkaantuminen esti Irjaa osallistumasta tämän kesän kuumiin laskuvarjokisoihin ja sekös nuorta rouvaa harmitti. Kuntoa ja taitoa on kuitenkin vaalittava, sillä ensi kesänä alkaa uusi kilpailukausi. Tässä harjoitushyppy Malmiin lentokentällä.

Sitten lennätettiin parit paikalle, Irja nostettiin niille, ja matka jatkui sairaalaan.

Olkaluu oli katkennut ja ranne murtunut. Irjalle pantiin narkoosissa kipsilasta käteen ja hän joutui jäämaan sairaalaan kolmeksi viikoksi.

Eikä siinä kyllin. Olkapäässä ilmeni suuria sisäisiä verenpurkauksia — pari litraa verta valui lihaksiin. Anemia iski.

— Harmittaa niin vietävästi. Täälläkin kesänä olisi tehnyt mieli kilpailla, mutta hyppäämisestä ei tullut mitään.

Rakkautta lentoasemalla

Haastattelupäivän aamuna Irja kävi Malmiin sairaalassa lopputarkastuksessa. Käsi on parantunut, mutta kilpaileminen jää kuitenkin ensi kevääseen.

Yhden kilpailukauden menetyks ei ole Irja Valttaa masentanut. Irja on iloinen ja temperamenttinen. Ruskeissa minimikroissaan hän on Malmiin lentokentän vetävin magnetti.

— Me tavattiin täällä, selittää Irja rouva.

Käsimeleikkaaja Martti Sahakankaan ainoa tytär tuli kesäkuun 17. päivänä — näin hyvin vaimot muistavat kohtalokkaan päivän — vuonna 1965 Malmiin kentälle katselemaan laskuvarjohyppääjien harjoituksia. Hän oli lue- nut jostakin lehdestä laskuvarjokerhon toiminnasta ja suunnitteli liittymistä.

Risto Valtta oli sinä iltana hyppymestarina. Juteltiin, heitettiin huulta.

Myöhemmin tavattiin laskuvarjokerholaisen yhteisissä ihmisissä, uimaretkillä ja kaljalla.

Pappi sanoi aamiehen joulukuun lopussa samana vuonna.

Uusi hyppääjäpolvikin on jo nousmassa: Valloilla on viisivuotias Sirttytär, joka haastattelua tehtaessa uinaili päivälevollaan.

Autoilu vaarallisempaa kuin hyppääminen

Risto Valtta on hyppinyt lähes kym-

menen vuotta, yhteensä tuhatkunta loikkausta. Hän palveli aikoinaan Utissa laskuvarjojoukoissa ja päätti sieltä päästyään jatkaa oppimaan justoja.

Irja Valtta puolestaan on loikkanut koneesta 190 kertaa.

Pilvistä tullaan lujaa: nopeus on

3—5 metriä, jopa 8 metriä sekunnissa. Lentonopeus on hyppyhetkellä 120—130 kilometriä tunnissa.

Taitohyppöohjelmaa läpiviedessä hypätään kahdestatuhannesta metrillä ja tehdään käännöksiä vasemmalle ja oikealle ja volteja eri järjestyksessä. Hyppyjä on kolme, kuvioit on tehtävä kolmenkymmenen sekunnin aikana, pisteitä annetaan nopeudesta ja tyylistä. Risto Valtta sanoo ottavansa ensin viitisentoista sekuntia vauhtia, jolloin hän putoaa jo puolettoista kilometrin korkeudessa. Täällön hän tekee kuvionsa ja avaa sen jälkeen varjonsa noin kymmenesosassa metrissä.

Silti laskuvarjohyppääminen ei Valttojen mielestä ole lainkaan vaarallista. Mikäli ei tee erehdyksiä, mitään ei sattu. Kaikki riippuu itsestä.

Autolla ajaminen meikäläisillä maanteillä on heidän mielestään tuhat kertaa vaarallisempaa.

Tilastojen mukaan laskuvarjohuuh- lussa sattuu hyvin vähän onnettomuuksia — tosin hyppääjäikäin on vähemmän kuin autolla ajaja.

— Suomessa on kai parisataa saannollisesti kilpailevaa miestä. Kerhoja on neljätoista ja niissä parituhatta jäsentä.

— Varusteet ovat melkoisen kalliita, niihin menee pyöreästi satoen nelisentuhatta markkaa. Varjon osuus on laadusta riippuen 600—2000 markkaa.

Mutta kaikki harrastukset maksavat.

Kaljanjuonti esimerkiksi on piem- mään päälle lasketuna paljon kal- liimpaa kuin laskuvarjopurkoilu.

Ralliantulusta puhumattakaan. □